

Навроцька Віра Вячеславівна,
доцент кафедри кримінально-правових
дисциплін Львівського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ВПЛИВ ВСТУПУ В ШЛЮБ ЧИ ЕМАНСИПАЦІЇ НЕПОВНОЛІТНЬОГО НА ЙОГО КРИМІНАЛЬНУ ПРОЦЕСУАЛЬНУ ДІЄЗДАТНІСТЬ

Відповідно до положень ч. 2 ст. 34 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), неповнолітня особа може набути повної цивільної дієздатності у випадку реєстрації шлюбу). До того ж, цій особі також може бути надано повної цивільної дієздатності й тоді, коли вона: 1) досягнула 6 років та працює за трудовим договором (ч. 1 ст. 35 ЦК України), 2) записана батьком чи матір'ю дитини (ч. 1 ст. 35 ЦК України), 3) досягнула 16 років та бажає займатися підприємницькою діяльністю (ч. 3 ст. 35 ЦК України) – при цьому дитина набуває повної цивільної дієздатності за наявності на те письмової згоди батьків (усиновлювачів) з моменту її державної реєстрації як підприємця [1].

Окремі дослідники стверджують, що визнання особи повністю дієздатною у цивільно-правовому порядку є також підставою для визнання її повністю дієздатною і в кримінальному процесуальному праві [2, с. 8–9; 3, с. 210–211; 4, с. 30].

Я ж з таким підходом категорично не згодна та вважаю, що вступ дитини в шлюб або її емансипація є підставами для настання лише *цивільної* (тут та далі – курсив мій – В.Н.) дієздатності, тобто здатності своїми діями набувати для себе цивільні права та самостійно їх здійснювати, а також здатність власними діями створювати для себе *цивільні* обов'язки, самостійно їх виконувати й нести відповідальність у разі їх невиконання (ч. 2 ст. 30 ЦК України). Тобто законодавець передбачає настання повної дієздатності у значених вище випадках для її реалізації виключно у *цивільно-правових* відносинах, що, звісно ж, істотно відрізняються від кримінальних процесуальних. Отож, набуття неповнолітнім (чи надання йому) повної цивільної дієздатності до досягнення вісімнадцятирічного віку не означає набуття ним повної кримінальної процесуальної дієздатності [5, с. 46–247]. Це ж, своєю чергою, значить, що до такого неповнолітнього учасника кримінального судочинства слід застосовувати усі процесуальні гарантії, передбачені Главою 38 КПК України.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року №435-IV. URL.:https://ips.ligazakon.net/document/T030435?an=4379&ed=2020_05_13.
2. Давыдова Е. В., Кибальник А. Г. Примирие с потерпевшим в уголовном праве. Ставрополь: Ставропольсервисшкола, 2002.
3. Ендольцева А. В. Институт освобождения от уголовной ответственности: теоретические, законодательные и правоприменительные проблемы: дисс. ...докт. юрид. наук: 12.00.09. Москва, 2005. 396 с.
4. Разумовский Д. Б. Гражданский иск в уголовном деле: дисс. ...канд. юрид. наук: 12. 00.09. Москва, 2004. 183 с.
5. Навроцька В. В. Засада диспозитивності та її реалізація в кримінальному процесі України. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. 440 с.

Надурак Вікторія Вікторівна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Львівського державного університету
внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних
наук, доцент кафедри теорії права,
конституційного та приватного права
Львівського державного університету
внутрішніх справ **Савайда О. І.**

БУЛІНГ – СУЧАСНА ПРОБЛЕМА ШКІЛЬНИХ ВІДНОСИН І ЗАСОБИ ПРОТИДІЇ ЙОМУ

На сьогоднішній день великих масштабів набрала проблема насильницьких проявів школярів під час шкільних відносин між учнями. Дедалі більше спостерігається агресивне ставлення, цькування дітей один одного, яке супроводжується тяжкими наслідками (психологічними, фізичними, моральними тощо). На жаль, у ХХІ столітті це негативне явище набуло особливої актуальності.

Перші закордонні публікації на тему шкільного цькування (булінгу) з'явилися в 1905р. Дана проблема досліджувалася багатьма науковцями, а саме: А. Піка, Е. Мунте, Р. Іванченко, Д. Ольвеус, О. Шуміло, Л. Нечипорук, О.Ожйова, О. Барліт, А. Король, Л. Лушпай та інші.